A BIZOTTSÁG (EU) 2018/762 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2018. március 8.)

az (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a biztonságirányítási rendszerek követelményeire vonatkozó közös biztonsági módszerek meghatározásáról, valamint az 1158/2010/EU és az 1169/2010/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vasútbiztonságról szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]) és különösen annak 6. cikke (6) bekezdésére,

tekintettel az Európai Unió Vasúti Ügynöksége által 2017. március 9-én a Bizottsághoz benyújtott, ERA-REC-115-REC számú, a megfelelés értékelésére szolgáló közös biztonsági módszerek és a felügyelet céljára alkalmazandó közös biztonsági módszerek felülvizsgálatáról szóló ajánlásra,

mivel:

(1) A közös biztonsági módszerek leírják, hogyan kell értékelni a biztonsági szinteket, a biztonsági célok megvalósítását és az egyéb biztonsági követelményeknek való megfelelést.

(2) Az (EU) 2016/798 irányelv 6. cikkének (5) bekezdésével összhangban a közös biztonsági módszereket rendszeres időközönként felül kell vizsgálni az alkalmazásuk során szerzett tapasztalatoknak és a vasútbiztonság általános fejlődésének figyelembevételével, általában a biztonság fenntartását és – amennyiben észszerűen megvalósítható – folyamatos javítását szem előtt tartva.

(3) 2016. szeptember 1-jei végrehajtási határozatával ([2]) a Bizottság az (EU) 2016/798 irányelv 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban megbízta az Európai Unió Vasúti Ügynökségét (a továbbiakban: Ügynökség) az 1158/2010/EU ([3]), az 1169/2010/EU ([4]) és az 1077/2012/EU ([5]) bizottsági rendelet felülvizsgálatával. A Bizottság megbízását teljesítve az Ügynökség 2017. március 9-én kiadta ajánlását, amelyhez csatolta a nemzeti biztonsági hatóságokkal, a szociális partnerekkel és a felhasználókkal folytatott konzultáció eredményeiről szóló jelentést, valamint az új közös biztonsági módszerekre vonatkozó hatásvizsgálati jelentést. A Bizottság az (EU) 2016/798 irányelv 6. cikkének (4) bekezdésével összhangban megvizsgálta az Ügynökség által adott ajánlást, annak ellenőrzése céljából, hogy teljesült-e a megbízatás.

(4) A biztonságirányítási rendszer célja annak garantálása, hogy a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők biztonságos módon valósítsák meg üzleti céljaikat. A biztonságirányítási rendszert gyakran integrálják más igazgatási rendszerekkel a szervezet általános teljesítményének növelése és a költségek csökkentése, valamint annak érdekében, hogy a szervezet valamennyi szintje közös erőfeszítéseket tegyen. E célból az ISO magas szintű szerkezetének (High Level Structure, HLS) ([6]) egységes keretrendszere szolgál a biztonságirányítási rendszerre vonatkozó, az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikkében említett követelmények funkcionális csoportosítására. Ez a keretrendszer megkönnyíti továbbá a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők számára a folyamatalapú megközelítés megértését és alkalmazását a biztonságirányítási rendszer kidolgozása, végrehajtása, fenntartása és folyamatos fejlesztése során.

(5) Miután megszerezte az egységes biztonsági tanúsítványt vagy a biztonsági engedélyt, a kérelmezőnek továbbra is az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikkében említetteknek megfelelően kell használnia biztonságirányítási rendszerét.

(6) Az emberi viselkedés központi szerepet játszik a vasút biztonságos és hatékony üzemeltetésében. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy egy balesethez vagy váratlan eseményhez az emberi viselkedés is hozzájárult, előfordulhat,

([1]) HL L 138., 2016.5.26., 102. o.

([2]) A Bizottság végrehajtási határozata (2016. szeptember 1.) a megfelelőségértékelésre szolgáló közös biztonsági módszerek és a felügyelet céljára alkalmazandó közös biztonsági módszer felülvizsgálata céljából az Európai Unió Vasúti Ügynökségének adott megbízásról és a C(2014) 1649 final végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről (C(2016) 5504 final).

([3]) A Bizottság 1158/2010/EU rendelete (2010. december 9.) a vasútbiztonsági tanúsítvány megszerzéséhez szükséges követelményeknek való megfelelés értékelésére szolgáló közös biztonsági módszerről (HL L 326., 2010.12.10., 11. o.).

([4]) A Bizottság 1169/2010/EU rendelete (2010. december 10.) a vasútbiztonsági engedély megszerzéséhez szükséges követelményeknek való megfelelés teljesítésének értékelésére szolgáló közös biztonsági módszerről (HL L 327., 2010.12.11., 13. o.).

([5]) A Bizottság 1077/2012/EU rendelete (2012. november 16.) a nemzeti biztonsági hatóságok által a biztonsági tanúsítvány vagy a biztonsági engedély kiadását követő felügyelet céljára alkalmazandó közös biztonsági módszerről (HL L 320., 2012.11.17., 3. o.).

([6]) ISO/IEC direktívák, 1. rész, 2016. évi konszolidált kiegészítés, SL melléklet, 2. függelék.

hogy szervezeti tényezők (például a munkaterhelés vagy a munkakörök kialakítása) is befolyásolták az adott viselkedést, és ezzel teljesítménycsökkenést okoztak vagy súlyosbították a baleset vagy váratlan esemény következményeit. Ezért alapvető fontosságú, hogy a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők szisztematikus megközelítést alkalmazzanak a biztonságirányítási rendszeren belül az emberi teljesítmény támogatására, valamint az emberi és szervezeti tényezők kezelésére.

(7) A biztonság kérdésének egy szervezeten belüli megítélése, értékelése és rangsorolása jól tükrözi a biztonság iránti valós elkötelezettséget a szervezet valamennyi szintjén. Ezért az is fontos, hogy a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők azonosítsák a pozitív biztonsági kultúra kialakítására alkalmas fellépéseket és magatartásformákat, és biztonságirányítási rendszerük révén előmozdítsák a kölcsönös bizalom, megbízhatóság és tanulás kultúráját, amelyben a személyzet tagjait arra ösztönzik, hogy járuljanak hozzá a biztonság továbbfejlesztéséhez a veszélyes események jelentése és a biztonsággal kapcsolatos információk megosztása révén.

(8) A biztonságirányítási rendszer keretében figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a 89/391/EGK tanácsi irányelv ([1]) és annak vonatkozó egyedi irányelvei teljes mértékben alkalmazandók a vasutak építésével, üzemeltetésével és karbantartásával foglalkozó munkavállalók egészségének és biztonságának védelmére. Mindez nem jelent további kötelezettségeket vagy feladatokat a kibocsátó hatóság számára annak ellenőrzésén kívül, hogy az egységes biztonsági tanúsítványt vagy a biztonsági engedélyt igénylő kérelmező figyelembe vette-e az egészségi és biztonsági kockázatokat. A 89/391/EGK irányelvnek való megfelelés ellenőrzésével a tagállamok által kijelölt más illetékes hatóságokat is meg lehet bízni.

(9) A biztonságirányítási rendszer keretében adott esetben tekintettel kell lenni a veszélyes áruk vasúti szállításából adódó esetleges további kockázatokra, és így figyelembe kell venni a 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([2]) is.

(10) Az 1158/2010/EU és az 1169/2010/EU rendelet elavulttá válik, ezért ezzel a rendelettel kell felváltani őket.

(11) A biztonsági tanúsítványok tekintetében az (EU) 2016/798 irányelv 10. cikkének (15) bekezdéséből az következik, hogy a nemzeti biztonsági hatóság a biztonsági keretszabályok jelentős módosítása esetén előírhatja a biztonsági tanúsítványok felülvizsgálatát. Az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikke és az e rendelet által bevezetett módosítások – bár relevánsak és fontosak – nem tekinthetők jelentősnek. Ezért az 1158/2010/EU rendeletet kell alkalmazni a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([3]) összhangban kibocsátott biztonsági tanúsítványokra azok lejárati dátumáig. Ugyanezen okból el kell halasztani az 1158/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezését azon időszak utolsó napjáig, amelynek során a nemzeti biztonsági hatóságok felügyelet céljából továbbra is alkalmazhatják az említett rendeletet. Ezenkívül az (EU) 2016/798 irányelvvel összhangban a meglévő biztonsági tanúsítványokra továbbra is az 1158/2010/EU rendelet alapját képező 2004/49/EK irányelv vonatkozik.

(12) A biztonsági engedélyek tekintetében az (EU) 2016/798 irányelv 12. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy a nemzeti biztonsági hatóság a biztonsági keretszabályok jelentős módosítása esetén előírhatja a biztonsági engedélyek felülvizsgálatát. Az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikke és az e rendelet által bevezetett módosítások – bár relevánsak és fontosak – nem tekinthetők jelentősnek. Ezért az 1169/2010/EU rendeletet kell alkalmazni a 2004/49/EK irányelvvel összhangban kibocsátott biztonsági engedélyekre azok lejárati dátumáig. Ugyanezen okból el kell halasztani az 1169/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezését azon időszak utolsó napjáig, amelynek során a nemzeti biztonsági hatóságok felügyelet céljából továbbra is alkalmazhatják az említett rendeletet,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez a rendelet a vasúti vállalkozások és a pályahálózat-működtetők biztonságirányítási rendszereinek követelményeire vonatkozó, az (EU) 2016/798 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének f) pontjában említett közös biztonsági módszereket határozza meg.

(2) Ezt a rendeletet az (EU) 2016/798 irányelv alapján kiadott egységes biztonsági tanúsítványok és biztonsági engedélyek vonatkozásában kell alkalmazni.

([1]) A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/68/EK irányelve (2008. szeptember 24.) a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról (HL L 260., 2008.9.30., 13. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrakapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) (HL L 164., 2004.4.30., 44. o.).

2. cikk

Fogalommeghatározás

E rendelet alkalmazásában a „biztonsági tanúsító szerv” az egységes biztonsági tanúsítvány kiállításáért felelős szerv, amely vagy az Ügynökség, vagy egy nemzeti biztonsági hatóság lehet.

3. cikk

A vasúti társaságok biztonságirányítási rendszerére vonatkozó követelmények

A vasúti társaságoknak az I. mellékletben foglalt követelményekkel összhangban kell létrehozniuk biztonságirányítási rendszerüket.

A biztonságirányítási rendszerek e követelményeit kell alkalmazni az (EU) 2016/798 irányelv 10. cikkében említett egységes biztonsági tanúsítványok vonatkozásában a kérelmek elbírálása és a felügyelet céljából.

4. cikk

A pályahálózat-működtetők biztonságirányítási rendszerére vonatkozó követelmények

A pályahálózat-működtetőknek a II. mellékletben foglalt követelményekkel összhangban kell létrehozniuk biztonságirányítási rendszerüket.

A biztonságirányítási rendszerek e követelményeit kell alkalmazni az (EU) 2016/798 irányelv 12. cikkében említett biztonsági engedélyek vonatkozásában a kérelmek elbírálása és a felügyelet céljából.

5. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1158/2010/EU és az 1169/2010/EU rendelet 2025. június 16-tól hatályát veszti.

6. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2019. június 16-tól kell alkalmazni azon tagállamokban, amelyek nem küldtek az Ügynökség és a Bizottság részére az (EU) 2016/798 irányelv 33. cikkének (2) bekezdése szerinti értesítést. Ezt a rendeletet 2020. június 16-tól valamennyi tagállamban alkalmazni kell.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 8-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

I. MELLÉKLET

A vasúti társaságok biztonságirányítási rendszerére vonatkozó követelmények

1. SZERVEZETI KÖRNYEZET

1.1. **A szervezet köteles:**

a) leírni tevékenységének jellegét, mértékét és szolgáltatási területét;

b) azonosítani a vasúti tevékenységei által jelentett súlyos biztonsági kockázatokat, függetlenül attól, hogy a tevékenységet maga a szervezet vagy az ellenőrzése alatt álló alvállalkozók, partnerek vagy beszállítók végzik;

c) azonosítani a biztonságirányítási rendszer szempontjából lényeges érdekelt feleket (pl. szabályozó szerveket, hatóságokat, pályahálózat-működtetőket, alvállalkozókat, beszállítókat, partnereket), beleértve a vasúti rendszeren kívüli feleket is;

d) azonosítani a c) pontban említett érdekelt felekre vonatkozó, biztonsággal kapcsolatos jogi és egyéb jellegű követelményeket és fenntartani azokat;

e) biztosítani, hogy a d) pontban említett követelményeket figyelembe vegyék a biztonságirányítási rendszer kialakítása, végrehajtása és fenntartása során;

f) leírni a biztonságirányítási rendszer hatályát, feltüntetve azt is, hogy az üzleti tevékenység mely része tartozik a hatálya alá és mely része nem, figyelembe véve a d) pontban említett követelményeket.

2. VEZETŐI KÉSZSÉGEK

2.1. **Vezetői készségek és elkötelezettség**

2.1.1. A felső vezetésnek az alábbiak révén bizonyítania kell vezetői készségeit és elkötelezettségét a biztonságirányítási rendszer fejlesztése, megvalósítása, karbantartása és folyamatos továbbfejlesztése terén:

a) az általános elszámoltathatóság és felelősség vállalása a biztonság vonatkozásában;

b) a szervezeten belüli különböző vezetői szintek biztonság iránti elkötelezettségének biztosítása a tevékenységeik, valamint a személyzettel és az alvállalkozókkal való kapcsolataik révén;

c) a biztonsági politika és a biztonsági célkitűzések meghatározásának, megértésének és a szervezet stratégiai irányításával való összeegyeztethetőségének biztosítása;

d) gondoskodás a biztonságirányítási rendszer követelményeinek a szervezet üzleti folyamataiba való integrálásáról;

e) a biztonságirányítási rendszerhez szükséges erőforrások rendelkezésre állásának biztosítása;

f) annak biztosítása, hogy a biztonságirányítási rendszer hatékonyan működik a szervezet által jelentett biztonsági kockázatok ellenőrzése szempontjából;

g) a személyzet ösztönzése arra, hogy támogassák a biztonságirányítási rendszer követelményeinek való megfelelést;

h) a biztonságirányítási rendszer folyamatos javításának előmozdítása;

i) annak biztosítása, hogy a szervezet üzleti kockázatainak azonosítása és kezelése során figyelembe vegyék a biztonság szempontját, valamint annak kifejtése, hogy a biztonsági és egyéb üzleti célok közötti ellentmondásokat miként fogják azonosítani és megoldani;

j) pozitív biztonsági kultúra kialakításának elősegítése.

2.2. **Biztonsági politika**

2.2.1. A felső vezetésnek össze kell állítania a szervezet biztonsági politikáját bemutató dokumentumot, amely megfelel az alábbi követelményeknek:

a) összhangban kell lennie a szervezet vasúti tevékenységének jellegével és mértékével;

b) a szervezet vezérigazgatójának (vagy a felső vezetés képviselőjének) jóvá kell hagynia a dokumentumot;

c) aktív végrehajtás tárgyát kell képeznie, továbbá a személyzet valamennyi tagjának tájékoztatást kell kapnia róla és hozzáférést kell kapnia hozzá.

2.2.2. A biztonsági politikára a következő követelmények vonatkoznak

a) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a biztonsággal kapcsolatos valamennyi jogi és egyéb követelménynek való megfelelésre vonatkozóan;

b) keretrendszert kell biztosítania a biztonsági célkitűzések meghatározásához és a szervezet biztonsági teljesítményének e célkitűzések alapján történő értékeléséhez;

c) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia mind a szervezet saját tevékenységéből fakadó, mind a mások által okozott biztonsági kockázatok ellenőrzésére vonatkozóan;

d) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a biztonságirányítási rendszer folyamatos fejlesztésére vonatkozóan;

e) az üzleti stratégiával és a szervezet biztonsági teljesítményének értékelésével összhangban kell fenntartani.

2.3. **Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások**

2.3.1. A biztonságot befolyásoló szerepet betöltő személyzet (beleértve a vezetőséget és a biztonsági feladatok ellátásában részt vevő egyéb személyzetet is) felelősségi köreit, beszámolási kötelezettségeit és felhatalmazásait a szervezet minden szintjén meg kell határozni, dokumentálni kell, hozzá kell rendelni a személyzethez és közölni kell a személyzettel.

2.3.2. A szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy a biztonsággal kapcsolatos feladatokat érintő felelősségi körrel megbízott személyzet rendelkezzen az ahhoz szükséges felhatalmazással, kompetenciával és erőforrásokkal, hogy feladatait más üzleti funkciók tevékenységeinek hátrányos befolyásától mentesen elláthassa.

2.3.3. A biztonsággal kapcsolatos feladatokat érintő felelősségi köröknek a személyzethez való hozzárendelését dokumentálni kell és közölni kell az érintett személyzettel, akiknek el kell fogadniuk és meg kell érteniük azt.

2.3.4. A szervezetnek rögzítenie kell a 2.3.1. szakaszban említett szerepek kiosztását a szervezeten belüli és adott esetben a szervezeten kívüli üzleti funkciók között (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók).

2.4. **A személyzettel és más felekkel folytatott egyeztetés**

2.4.1. Adott esetben egyeztetést kell folytatni a személyzettel, képviselőikkel és a külső érdekelt felekkel a biztonságirányítási rendszer fejlesztéséről, fenntartásáról és javításáról a rendszernek a hatáskörükbe tartozó vonatkozó részei tekintetében, beleértve az üzemeltetési eljárások biztonsági szempontjait is.

2.4.2. A szervezetnek elő kell segítenie a személyzettel való egyeztetést azáltal, hogy módszereket és eszközöket biztosít a személyzet bevonásához, a személyzeti vélemények rögzítéséhez és a személyzeti véleményre való visszajelzés megfogalmazásához.

3. TERVEZÉS

3.1. **A kockázatok kezelését célzó intézkedések**

3.1.1. Kockázatértékelés

3.1.1.1. A szervezet köteles:

a) azonosítani és elemezni a szervezet által végzett tevékenység jellege, mértéke és a szervezet szolgáltatási területe vonatkozásában releváns valamennyi üzemeltetési, szervezeti és műszaki kockázatot. E kockázatoknak magukban kell foglalniuk az emberi és a szervezeti tényezőkből, így például a munkaterhelésből, a munkakörök kialakításából, a fáradtságból és az eljárások megfelelőségéből, valamint az egyéb érdekelt felek tevékenységéből fakadó kockázatokat is (lásd: 1. Szervezeti környezet);

b) megfelelő kockázatértékelési módszerek alkalmazásával értékelni az a) pontban említett kockázatokat;

c) biztonsági intézkedéseket kidolgozni és bevezetni a kapcsolódó felelősségi körök meghatározásával (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások);

d) kialakítani egy rendszert a biztonsági intézkedések hatékonyságának nyomon követésére (lásd: 6.1. Nyomon követés);

e) elismerni annak szükségességét, hogy adott esetben együtt kell működni más érdekelt felekkel (például vasúti társaságokkal, pályahálózat-működtetőkkel, gyártókkal, karbantartási vállalkozókkal, a karbantartásért felelős szervezetekkel, a vasúti járművek üzembentartóival, szolgáltatókkal és a beszerző egységgel) a közös kockázatok és a megfelelő biztonsági intézkedések bevezetése terén;

f) tájékoztatni a személyzetet és az érintett külső feleket a kockázatokról (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció).

3.1.1.2. A kockázatértékelés során a szervezetnek figyelembe kell vennie az alkalmazandó jogszabályoknak, különösen a 89/391/EGK irányelvnek megfelelő biztonságos munkahelyi környezet meghatározásának, biztosításának és fenntartásának szükségességét.

3.1.2. A változtatások megtervezése

3.1.2.1. A változtatások végrehajtása előtt (lásd: 5.4. Változásmenedzsment) a szervezetnek a 402/2013/EU rendeletben ([1]) meghatározott kockázatkezelési eljárással összhangban azonosítania kell a lehetséges biztonsági kockázatokat és a megfelelő biztonsági intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés), beleértve a magából a változtatásból adódó biztonsági kockázatokat is.

3.2. **Biztonsági célkitűzések és tervezés**

3.2.1. A szervezetnek a releváns szinteken a releváns funkciókra vonatkozóan biztonsági célkitűzéseket kell meghatároznia annak érdekében, hogy fenntartsa és – amennyiben észszerűen megvalósítható – javítsa biztonsági teljesítményét.

3.2.2. A biztonsági célkitűzésekre a következő követelmények vonatkoznak:

a) összhangban kell lenniük a biztonsági politikával és a szervezet stratégiai célkitűzéseivel (adott esetben);

b) kapcsolódniuk kell a szervezet biztonsági teljesítményét befolyásoló kiemelkedő kockázatokhoz;

c) mérhetőnek kell lenniük;

d) figyelembe kell venniük az alkalmazandó jogi és egyéb követelményeket;

e) az eredmények tekintetében felül kell vizsgálni és adott esetben módosítani kell őket;

f) tájékoztatást kell nyújtani róluk.

3.2.3. A szervezetnek terv(ek)et kell készítenie, amely(ek)ben ismerteti, hogy miként fogja elérni biztonsági célkitűzéseit.

3.2.4. A szervezetnek stratégiát és terv(ek)et kell összeállítania a biztonsági célkitűzések teljesítésének nyomon követésére (lásd: 6.1. Nyomon követés).

4. TÁMOGATÁS

4.1. **Erőforrások**

4.1.1. A szervezetnek rendelkezésre kell bocsátania a biztonságirányítási rendszer létrehozásához, végrehajtásához, fenntartásához és folyamatos fejlesztéséhez szükséges erőforrásokat, beleértve a kompetens személyzetet, valamint a hatékony és jól használható eszközöket.

4.2. **Kompetencia**

4.2.1. A szervezet kompetenciakezelési rendszerének biztosítania kell, hogy a biztonságot befolyásoló szerepet betöltő személyzet rendelkezzen a felelősségi körébe tartozó, biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges kompetenciával (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások). A kompetenciakezelési rendszernek legalább a következőket kell magában foglalnia:

a) a biztonsággal kapcsolatos feladatokhoz szükséges kompetenciák meghatározása (beleértve a tudást, a készségeket, a nem szakmai magatartásformákat és az attitűdöket);

b) kiválasztási elvek (a szükséges alapvégzettség szintje, pszichológiai alkalmasság és fizikai erőnlét);

c) alapképzés, szakmai tapasztalat és képesítés;

d) folyamatos képzés és a meglévő kompetenciák rendszeres frissítése;

e) a képesítések és készségek folyamatos fenntartásának biztosítása érdekében a kompetenciák rendszeres értékelése, valamint a pszichológiai és fizikai alkalmasság rendszeres ellenőrzése;

f) a biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátása érdekében speciális képzés a biztonságirányítási rendszer vonatkozó részeiről.

([1]) A Bizottság 402/2013/EU végrehajtási rendelete (2013.április 30.) a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszerről és a 352/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 121., 2013.5.3., 8. o.).

4.2.2. A szervezetnek a 4.2.1. szakasz c), d) és f) pontjának megfelelő képzési programot kell biztosítania a biztonsággal kapcsolatos feladatokat ellátó személyzet számára, amely megfelel az alábbi követelményeknek:

a) a képzési programot a személyzet azonosított kompetenciakövetelményeinek és egyéni igényeinek megfelelően hajtják végre;

b) adott esetben a képzés biztosítja, hogy a személyzet minden üzemeltetési feltétel (rendes, korlátozott és vészhelyzeti) mellett el tudja látni a feladatát;

c) a képzés időtartama és a szinten tartó képzés gyakorisága a képzési célok szempontjából megfelelő;

d) a személyzet valamennyi tagjára vonatkozóan nyilvántartás készül (lásd: 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

e) a képzési programot rendszeresen felülvizsgálják és ellenőrzik (lásd: 6.2. Belső ellenőrzés) és szükség esetén módosítják (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

4.2.3. A balesetet/váratlan eseményt vagy hosszabb távollétet követően a munkába visszatérő személyzet számára a visszatérést segítő intézkedésekről kell gondoskodni, beleértve szükség esetén a további képzés biztosítását is.

4.3. **Tudatosság**

4.3.1. A felső vezetésnek biztosítania kell, hogy a felső vezetésnek és a személyzetnek a biztonságot befolyásoló szerepet betöltő tagjai tudatában legyenek tevékenységük jelentőségének, fontosságának és következményeinek, valamint annak, hogy miként járulnak hozzá a biztonságirányítási rendszer helyes alkalmazásához és hatékonyságához, ideértve a biztonsági célkitűzések elérését is (lásd: 3.2. Biztonsági célkitűzések és tervezés).

4.4. **Tájékoztatás és kommunikáció**

4.4.1. A szervezetnek megfelelő kommunikációs csatornákat kell meghatároznia annak biztosítása érdekében, hogy a szervezet különböző szintjei, valamint a külső érdekelt felek – többek között az alvállalkozók, a partnerek és a beszállítók – a biztonsággal kapcsolatos információk tekintetében információcserét folytathassanak.

4.4.2. Annak biztosítása érdekében, hogy a biztonsággal kapcsolatos információk elérjenek a döntéshozókhoz, a szervezetnek gondoskodnia kell a biztonsággal kapcsolatos információk azonosításáról, fogadásáról, feldolgozásáról, előállításáról és terjesztéséről.

4.4.3. A szervezetnek biztosítania kell, hogy a biztonsággal kapcsolatos információk:

a) relevánsak, teljesek és a megcélzott felhasználók számára érthetőek legyenek;

b) érvényesek legyenek;

c) pontosak legyenek;

d) konzisztensek legyenek;

e) ellenőrzöttek legyenek (lásd: 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

f) közzététele azelőtt megtörténjen, hogy az információk hatást váltanának ki;

g) rendben megérkezzenek a címzetthez és érthetőek legyenek.

4.5. **Dokumentált információk**

4.5.1. A biztonságirányítási rendszer dokumentációja

4.5.1.1. A biztonságirányítási rendszer leírásának a következőket kell tartalmaznia:

a) a vasúti tevékenységek biztonságához kapcsolódó folyamatok és tevékenységek azonosítása és leírása, ideértve a biztonsággal kapcsolatos feladatokat és a kapcsolódó felelősségi köröket is (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások);

b) az említett folyamatok közötti kölcsönhatások;

c) a folyamatok végrehajtását leíró eljárások vagy egyéb dokumentumok;

d) az alvállalkozók, partnerek és beszállítók azonosítása az általuk nyújtott szolgáltatások típusának és mértékének leírásával;

e) a szervezet és a d) pontban meghatározott egyéb felek között létrejött, a szervezettel és az alvállalkozók alkalmazásával kapcsolatos biztonsági kockázatok ellenőrzéséhez szükséges szerződéses és egyéb üzleti megállapodások azonosítása;

f) hivatkozás az e rendelet által előírt dokumentált információkra.

4.5.1.2. A szervezetnek az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikke (6) bekezdésével összhangban gondoskodnia kell az alábbi elemeket tartalmazó éves biztonsági jelentésnek az illetékes nemzeti biztonsági hatósághoz (vagy hatóságokhoz) való benyújtásáról:

a) a 402/2013/EU rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban a biztonsággal kapcsolatos változtatások jelentőségi szintjére vonatkozó döntések összegzése, beleértve a jelentős változtatások áttekintését is;

b) a szervezet következő év(ek)re vonatkozó biztonsági célkitűzései, valamint annak bemutatása, hogy a biztonságot érintő súlyos kockázatok hogyan befolyásolják e biztonsági célkitűzések meghatározását;

c) a balesetekre/váratlan eseményekre vonatkozó belső vizsgálatok (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás) és az egyéb nyomonkövetési tevékenységek eredményei (lásd: 6.1. Nyomon követés, 6.2. Belső ellenőrzés és 6.3. Vezetői felülvizsgálat), összhangban az 1078/2012/EU rendelet ([1]) 5. cikkének (1) bekezdésével;

d) a nemzeti vizsgáló testületek által megfogalmazott, függőben lévő ajánlások kezelése terén elért előrehaladás részletei (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás);

e) a szervezet biztonsági teljesítményének értékelésére szolgáló biztonsági mutatók (lásd: 6.1. Nyomon követés);

f) adott esetben a biztonsági tanácsadó által a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzattal összhangban a szervezetnek a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos tevékenységéről ([2]) készített éves jelentés ([3]) következtetései;

4.5.2. A dokumentumok létrehozása és frissítése

4.5.2.1. A biztonságirányítási rendszerrel kapcsolatos dokumentált információk létrehozása és frissítése során a szervezetnek biztosítania kell a megfelelő formátum és média használatát.

4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése

4.5.3.1. A szervezetnek ellenőriznie kell a biztonságirányítási rendszerrel kapcsolatos dokumentált információkat és különösen azok tárolását, terjesztését és változásainak kezelését annak érdekében, hogy biztosítsa azok rendelkezésre állását, megfelelőségét és adott esetben védelmét.

4.6. **Az emberi és szervezeti tényezők integrációja**

4.6.1. A szervezetnek szisztematikus megközelítést kell alkalmaznia az emberi és szervezeti tényezőknek a biztonságirányítási rendszeren belüli integrálása terén. E megközelítésnek:

a) magában kell foglalnia egy stratégia kidolgozását, valamint az emberi és szervezeti tényezők területére vonatkozó szakismeretek és elismert módszerek alkalmazását;

b) kezelnie kell a berendezések, a feladatok, a munkakörülmények és a szervezeti megoldások megtervezéséhez és alkalmazásához kapcsolódó kockázatokat, figyelembe véve az emberi képességeket, korlátokat és az emberi teljesítőképességre gyakorolt hatásokat.

5. ÜZEMELTETÉS

5.1. **Az üzemeltetés tervezése és ellenőrzése**

5.1.1. Az üzemeltetési folyamatok megtervezése, kidolgozása, végrehajtása és felülvizsgálata során a szervezetnek biztosítania kell, hogy az üzemeltetés során:

a) alkalmazzák a kockázatelfogadási kritériumokat és a biztonsági intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés);

([1]) A Bizottság 1078/2012/EU rendelete (2012. november 16.) a biztonsági tanúsítvánnyal rendelkező vasúttársaságok, a biztonsági engedéllyel rendelkező pályahálózat-működtetők és a karbantartásért felelős szervezetek által alkalmazandó, a nyomon követésre vonatkozó közös biztonsági módszerről (HL L 320., 2012.11.17., 8. o.).

([2]) Az (EU) 2016/798 irányelv I. melléklete függelékének 2.2. pontja.

([3]) Az (EU) 2016/798 irányelv I. melléklete függelékének 2.1. pontja.

b) megvalósítsák a biztonsági célkitűzések elérését célzó terv(ek)et (lásd: 3.2. Biztonsági célkitűzések és tervezés);

c) információkat gyűjtsenek az üzemeltetési megoldások helyes alkalmazásának és hatékonyságának mérése céljából (lásd: 6.1. Nyomon követés).

5.1.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy üzemeltetési megoldásai megfeleljenek az átjárhatósági műszaki előírások, valamint a vonatkozó nemzeti szabályok és bármely más vonatkozó követelmény biztonsággal kapcsolatos előírásainak (lásd: 1. Szervezeti környezet).

5.1.3. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns kockázatok ellenőrzése érdekében (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) legalább a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) a meglévő vagy új menetvonalak és az új vasúti szolgáltatások tervezése, ideértve az új járműtípusok bevezetését, a járművek bérlésének és/vagy a személyzet külső feleken keresztül való alkalmazásának szükségességét, valamint a karbantartásért felelős szervezetekkel való, az üzemeltetési célú karbantartásra vonatkozó információcserét;

b) a vasúti menetrendek kidolgozása és végrehajtása;

c) a vonatok vagy járművek közlekedés előtti előkészítése, beleértve az elindulás előtti ellenőrzéseket és a vonatok összeállítását is;

d) a vonatok közlekedése vagy a járművek közlekedése a különböző üzemeltetési feltételek között (rendes, korlátozott és vészhelyzeti);

e) az üzemeltetés hozzáigazítása a karbantartásért felelős szervezetek üzemen kívül helyezésre irányuló kérelmeihez és újbóli üzembe helyezésre vonatkozó értesítéseihez;

f) a járművek mozgásának engedélyezése;

g) a vezetőfülkékben és a vasúti ellenőrzési központokban található, valamint a karbantartó személyzet által használt berendezésekhez tartozó kapcsolódási pontok használhatósága.

5.1.4. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns felelősségi körök kiosztásának ellenőrzése érdekében a szervezetnek azonosítania kell a vonatok biztonságos közlekedésének és a járművek biztonságos mozgásának koordinálásával és irányításával kapcsolatos felelősségi köröket, és meg kell határoznia, hogy a valamennyi szolgáltatás biztonságos nyújtását befolyásoló, releváns feladatokat miként osztják ki a szervezeten belül a kompetens személyzetnek (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások) és adott esetben más, minősített külső feleknek (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók).

5.1.5. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns tájékoztatás és kommunikáció ellenőrzése érdekében (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció) az érintett személyzetet (például a vonatok személyzetét) tájékoztatni kell az utazás bármely különleges feltételének részleteiről, többek között azokról a releváns változásokról is, amelyek veszélyt, illetve átmeneti vagy tartós üzemeltetési korlátozásokat eredményezhetnek (például a különleges járműtípusok vagy a különleges útvonalak miatt), valamint adott esetben a kivételes szállítmányokra vonatkozó feltételekről.

5.1.6. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns kompetencia ellenőrzése érdekében (lásd: 4.2. Kompetencia) a szervezetnek az alkalmazandó jogszabályokkal összhangban (lásd: 1. Szervezeti környezet) a következőkről kell gondoskodnia a személyzet vonatkozásában:

a) a képzési és a munkára vonatkozó utasítások betartása, valamint szükség esetén korrekciós intézkedések meghozatala;

b) speciális képzés az üzemeltetést vagy a személyzet feladatkörét befolyásoló várható változások esetén;

c) baleseteket és váratlan eseményeket követően megfelelő intézkedések elfogadása.

5.2. **Eszközkezelés**

5.2.1. A szervezetnek a fizikai eszközökkel kapcsolatos biztonsági kockázatokat az eszközök teljes életciklusa során kezelnie kell (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés), a tervezéstől az ártalmatlanításig, és az életciklus valamennyi szakaszában gondoskodnia kell az emberi tényezőkkel kapcsolatos követelményeknek való megfelelésről.

5.2.2. A szervezet köteles:

a) biztosítani, hogy az eszközöket rendeltetésszerűen használják, eközben pedig – adott esetben az (EU) 2016/798 irányelv 14. cikkének (2) bekezdésével összhangban – fenntartsák biztonságos üzemeltetési állapotukat és elvárt teljesítményszintjüket;

b) biztosítani az eszközök kezelését rendes és korlátozott üzemeltetés mellett;

c) az eszközök üzemeltetése előtt vagy közben az üzemeltetési követelményeknek való meg nem felelés eseteit az észszerű kereteken belül a lehető leghamarabb észlelni, ideértve adott esetben a felhasználás korlátozásait az eszköz biztonságos üzemeltetési állapotának biztosítása érdekében (lásd: 6.1. Nyomon követés).

5.2.3. A szervezetnek biztosítania kell, hogy adott esetben az eszközeinek kezelésére vonatkozó szabályok megfeleljenek a releváns átjárhatósági műszaki előírásokban meghatározott valamennyi alapvető követelménynek és minden egyéb vonatkozó követelménynek (lásd: 1. Szervezeti környezet).

5.2.4. A karbantartás szempontjából releváns kockázatok ellenőrzése érdekében (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) legalább a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) az eszközök biztonságos üzemeltetési állapotának fenntartása érdekében a karbantartás szükségességének megállapítása az eszközök tervezett és tényleges használata, valamint tervezési jellemzői alapján;

b) az eszközök karbantartási célú üzemen kívül helyezésének kezelése, amennyiben hibát állapítottak meg, vagy ha az eszközök állapota az a) pontban említett biztonságos üzemeltetési állapot határain kívül esik;

c) az eszközök karbantartás utáni újbóli üzembe helyezésének kezelése esetleges használati korlátozásokkal annak biztosítása érdekében, hogy az eszközök biztonságos üzemeltetési állapotban legyenek;

d) a nyomon követésre és mérésre szolgáló berendezések kezelése annak biztosítása érdekében, hogy azok alkalmasak legyenek a tervezett cél elérésére.

5.2.5. Az eszközök biztonságos kezelése szempontjából releváns tájékoztatás és kommunikáció ellenőrzése érdekében (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció) a szervezetnek figyelembe kell vennie a következőket:

a) a releváns információknak a szervezeten belüli vagy a karbantartásért felelős külső szervezetekkel való cseréje (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók), különösen a biztonsággal kapcsolatos működési hibákról, balesetekről, váratlan eseményekről, valamint az eszközök használatának esetleges korlátozásairól;

b) a szükséges információk, köztük az a) ponthoz kapcsolódó információk nyomon követhetősége (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció, valamint 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

c) nyilvántartás létrehozása és vezetése, beleértve az eszközök biztonságát befolyásoló változásmenedzsmentet is (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

5.3. **Alvállalkozók, partnerek és beszállítók**

5.3.1. A szervezetnek azonosítania és ellenőriznie kell a kiszervezett tevékenységekből, így például az alvállalkozókkal, partnerekkel és beszállítókkal való együttműködésből eredő kockázatokat.

5.3.2. Az 5.3.1. szakaszban említett biztonsági kockázatok ellenőrzése érdekében a szervezetnek meg kell határoznia az alvállalkozók, partnerek és beszállítók kiválasztásának kritériumait, valamint a rájuk vonatkozó szerződéses követelményeket, beleértve a következőket:

a) a biztonsággal kapcsolatos jogi és egyéb követelmények (lásd: 1. Szervezeti környezet);

b) a szerződésben meghatározott feladatok ellátásához szükséges kompetenciaszint (lásd: 4.2. Kompetencia);

c) az elvégzendő feladatokkal kapcsolatos felelősségi körök;

d) a szerződés időtartama alatt elvárt biztonsági teljesítmény;

e) a biztonsággal kapcsolatos információk cseréjére vonatkozó kötelezettségek (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció);

f) a biztonsággal kapcsolatos dokumentumok nyomon követhetősége (lásd: 4.5. Dokumentált információk).

5.3.3. Az 1078/2012/EU rendelet 3. cikkében meghatározott eljárással összhangban a szervezetnek nyomon kell követnie a következőket:

a) az alvállalkozók, partnerek és beszállítók valamennyi tevékenységének és műveletének biztonsági teljesítménye, annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek a szerződésben meghatározott követelményeknek;

b) az alvállalkozók, partnerek és szolgáltatók tudatossága az általuk a szervezet tevékenységére jelentett biztonsági kockázatok tekintetében.

5.4. **Változásmenedzsment**

5.4.1. A biztonsági teljesítmény fenntartása vagy javítása érdekében a szervezetnek változtatásokat kell végrehajtania a biztonságirányítási rendszerben és ellenőriznie kell azokat. Ennek magában kell foglalnia a változásmenedzsment különböző szakaszaiban hozott döntéseket és a biztonsági kockázatok ezt követő felülvizsgálatát (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés).

5.5. **Vészhelyzet-kezelés**

5.5.1. A szervezetnek azonosítania kell a vészhelyzeteket és az azok kezelésére, valamint a rendes üzemeltetési feltételeknek az (EU) 2015/995 rendelettel [1] összhangban történő helyreállítására szolgáló, kellő időben meghozandó intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés).

5.5.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy minden egyes meghatározott típusú vészhelyzet esetén:

a) azonnal lehessen értesíteni a vészhelyzeti szolgálatokat;

b) a vészhelyzeti szolgálatok a vészhelyzetre való válaszlépések előkészítése érdekében előre, illetve a vészhelyzet idején is megkapjanak minden lényeges információt;

c) belső elsősegélynyújtásra kerüljön sor.

5.5.3. A szervezetnek azonosítania és dokumentálnia kell valamennyi fél szerepét és felelősségi körét az (EU) 2015/995 rendelettel összhangban.

5.5.4. A szervezetnek cselekvési, riasztási és tájékoztatási terveket kell összeállítania vészhelyzetek esetére, melyeknek az alábbi intézkedéseket is magukban kell foglalniuk:

a) a vészhelyzetek kezeléséért felelős teljes személyzet riasztása;

b) valamennyi fél (például a pályahálózat-működtető, az alvállalkozók, a hatóságok, a vészhelyzeti szolgálatok) tájékoztatása, ideértve az utasoknak szóló vészhelyzeti utasításokat is;

c) a vészhelyzet típusának megfelelő, szükséges döntések meghozatala.

5.5.5. A szervezetnek rögzítenie kell, hogy miként különített el erőforrásokat és eszközöket a vészhelyzetek kezelésére (lásd: 4.1. Erőforrások) és miként határozta meg a képzési követelményeket (lásd: 4.2. Kompetencia).

5.5.6. A vészhelyzeti intézkedéseket más érdekelt felekkel együttműködve rendszeresen tesztelni és szükség esetén aktualizálni kell.

5.5.7. A szervezetnek biztosítania kell, hogy a pályahálózat-működtető egyszerűen és késedelem nélkül kapcsolatba léphessen az illetékes, megfelelő nyelvi készségekkel rendelkező személyzettel, és hozzáférjen a megfelelő szintű tájékoztatáshoz.

5.5.8. A szervezetnek eljárást kell kidolgoznia a karbantartással megbízott szervezettel vagy a vasúti járművek üzembentartójával való, vészhelyzet esetén történő kapcsolatfelvételre.

6. TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS

6.1. Nyomon követés

6.1.1. Az 1078/2012/EU rendelettel összhangban a szervezetnek nyomon követést kell végeznie a következő célokból:

a) a biztonságirányítási rendszer részét képező valamennyi folyamat és eljárás, többek között az üzemeltetési, szervezeti és műszaki kockázatkezelési intézkedések megfelelő alkalmazásának és hatékonyságának ellenőrzése;

b) annak ellenőrzése, hogy a biztonságirányítási rendszer egészét helyesen alkalmazzák-e, és hogy a rendszer biztosítja-e az elvárt eredményeket;

[1] A Bizottság (EU) 2015/995 rendelete (2015. június 8.) az Európai Unió vasúti rendszerének forgalmi szolgálat és forgalomirányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról szóló 2012/757/EU határozat módosításáról (HL L 165., 2015.6.30., 1. o.).

c) annak vizsgálata, hogy a biztonságirányítási rendszer megfelel-e az e rendeletben foglalt követelményeknek;

d) adott esetben, ha az a), b) és c) pont alapján bármilyen releváns meg nem felelést észlelnek, a korrekciós intézkedések hatékonyságának meghatározása, végrehajtása és értékelése (lásd: 7.2. Folyamatos fejlesztés).

6.1.2. A szervezetnek rendszeresen nyomon kell követnie a szervezet valamennyi szintjén a biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátását, és intézkedést kell hoznia, ha az említett feladatokat nem megfelelően hajtják végre.

6.2. **Belső ellenőrzés**

6.2.1. A szervezetnek független, pártatlan és átlátható módon belső ellenőrzéseket kell végeznie a nyomonkövetési tevékenységéhez (lásd: 6.1. Nyomon követés) szükséges információk összegyűjtése és elemzése céljából. Az ellenőrzéseknek magukban kell foglalniuk a következőket:

a) ütemterv a tervezett belső ellenőrzések elvégzésére, amely a korábbi ellenőrzésekből és a teljesítmény figyelemmel kíséréséből származó eredmények függvényében felülvizsgálható;

b) a kompetens ellenőrök azonosítása és kiválasztása (lásd 4.2. Kompetencia);

c) az ellenőrzések eredményeinek elemzése és értékelése;

d) a korrekciós vagy javító intézkedések szükségességének meghatározása;

e) ezen intézkedések végrehajtásának és hatékonyságának ellenőrzése;

f) az ellenőrzések végrehajtására és eredményeire vonatkozó dokumentáció;

g) a felső vezetés tájékoztatása az ellenőrzések eredményeiről.

6.3. **Vezetőségi felülvizsgálat**

6.3.1. A felső vezetésnek rendszeresen felül kell vizsgálnia a biztonságirányítási rendszer folyamatos megfelelőségét és hatékonyságát, figyelembe véve legalább az alábbiakat:

a) a korábbi vezetői felülvizsgálatokból eredő, függőben lévő fellépések terén tett előrelépés részletei;

b) a változó belső és külső körülmények (lásd: 1. Szervezeti környezet);

c) a szervezet biztonsági teljesítménye a következők terén:

i. a biztonsági célkitűzések teljesítése;

ii. a nyomonkövetési tevékenységek eredményei, beleértve a belső ellenőrzések megállapításait, valamint a balesetek/váratlan események belső vizsgálatait és a vonatkozó intézkedések állapotát;

iii. a nemzeti biztonsági hatóság által végzett felügyeleti tevékenység releváns eredményei;

d) fejlesztési javaslatok.

6.3.2. A vezetőségi felülvizsgálat eredményei alapján a felső vezetésnek általános felelősséget kell vállalnia a biztonságirányítási rendszer szükséges változtatásainak megtervezéséért és végrehajtásáért.

7. FEJLESZTÉS

7.1. **A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás**

7.1.1. A szervezet vasúti tevékenységeihez kapcsolódó baleseteket és váratlan eseményeket:

a) jelenteni és rögzíteni kell, valamint ki kell vizsgálni és elemezni kell őket az okok feltárása érdekében;

b) adott esetben jelenteni kell a nemzeti hatóságoknak.

7.1.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy:

a) a nemzeti vasútbiztonsági hatóság és a nemzeti vizsgáló testület által, valamint az ágazati/belső vizsgálatok során megfogalmazott ajánlásokat szükség szerint, illetve az utasításnak megfelelően értékeljék és végrehajtsák;

b) az egyéb érdekelt felektől, például vasúti társaságoktól, pályahálózat-működtetőktől, karbantartással megbízott szervezetektől és a vasúti járművek üzembentartóitól érkező fontos jelentéseket/tájékoztatást megfontolják és figyelembe vegyék.

7.1.3. A szervezetnek fel kell használnia a vizsgálattal kapcsolatos információkat a kockázatértékelés felülvizsgálatára (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) a biztonság javításának céljából való tanulás és adott esetben a korrekciós és/vagy javító intézkedések elfogadása érdekében (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

7.2. **Folyamatos fejlesztés**

7.2.1. A szervezetnek folyamatosan fejlesztenie kell a biztonságirányítási rendszere megfelelőségét és hatékonyságát, figyelembe véve az 1078/2012/EU rendeletben meghatározott keretelveket és legalább a következő tevékenységek eredményét:

a) nyomon követés (lásd: 6.1. Nyomon követés);

b) belső ellenőrzés (lásd: 6.2. Belső ellenőrzés);

c) vezetőségi felülvizsgálat (lásd: 6.3. Vezetőségi felülvizsgálat);

d) a balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás).

7.2.2. A szervezetnek gondoskodnia kell a személyzet és az egyéb érdekelt felek ösztönzésére szolgáló eszközökről annak érdekében, hogy a szervezeti tanulás keretében aktívan részt vegyenek a biztonság javításában.

7.2.3. A szervezetnek stratégiát kell kidolgoznia a biztonság kultúra folyamatos fejlesztésére, felhasználva a vonatkozó szakismereteket és elismert módszereket a biztonságirányítási rendszer különböző részeit érintő magatartási problémák azonosítása és az ezek kezelésére szolgáló intézkedések meghozatala érdekében.

II. MELLÉKLET

A pályahálózat-működtetők biztonságirányítási rendszerére vonatkozó követelmények

1. SZERVEZETI KÖRNYEZET

1.1. **A szervezet köteles:**

a) leírni tevékenységei jellegét és mértékét;

b) azonosítani a vasúti tevékenységei által jelentett súlyos biztonsági kockázatokat, függetlenül attól, hogy a tevékenységet maga a szervezet vagy az ellenőrzése alatt álló alvállalkozók, partnerek vagy beszállítók végzik;

c) azonosítani a biztonságirányítási rendszer szempontjából lényeges érdekelt feleket (pl. szabályozó szerveket, hatóságokat, vasúti társaságokat, pályahálózat-működtetőket, alvállalkozókat, beszállítókat, partnereket), beleértve a vasúti rendszeren kívüli feleket is;

d) azonosítani a c) pontban említett érdekelt felekre vonatkozó, biztonsággal kapcsolatos jogi és egyéb jellegű követelményeket és fenntartani azokat;

e) biztosítani, hogy a d) pontban említett követelményeket figyelembe vegyék a biztonságirányítási rendszer kialakítása, végrehajtása és fenntartása során;

f) leírni a biztonságirányítási rendszer hatályát, feltüntetve azt is, hogy az üzleti tevékenység mely része tartozik a hatálya alá és mely része nem, figyelembe véve a d) pontban említett követelményeket.

1.2. **E melléklet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:**

a) „jelleg”: a pályahálózat-működtetők által végzett vasúti tevékenység vonatkozásában a tevékenység jellemzése a hatály – például infrastruktúra-tervezés és -kivitelezés, infrastruktúra-karbantartás, forgalomtervezés, forgalomirányítás- és ellenőrzés – és a vasúti infrastruktúra használata – például hagyományos és/vagy nagysebességű vasútvonalak, személy- és/vagy áruszállítás – alapján;

b) „mérték”: a pályahálózat-működtetők által végzett vasúti tevékenység vonatkozásában a tevékenységnek a vasúti pálya hosszával és a pályahálózat-működtető becsült, a vasúti ágazatban dolgozó munkavállalók számában kifejezett méretével jellemezhető mértéke.

2. VEZETŐI KÉSZSÉGEK

2.1. **Vezetői készségek és elkötelezettség**

2.1.1. A felső vezetésnek az alábbiak révén bizonyítania kell vezetői készségeit és elkötelezettségét a biztonságirányítási rendszer fejlesztése, megvalósítása, karbantartása és folyamatos továbbfejlesztése terén:

a) az általános elszámoltathatóság és felelősség vállalása a biztonság vonatkozásában;

b) a szervezeten belüli különböző vezetői szintek biztonság iránti elkötelezettségének biztosítása a tevékenységeik, valamint a személyzettel és az alvállalkozókkal való kapcsolataik révén;

c) a biztonsági politika és a biztonsági célkitűzések meghatározásának, megértésének és a szervezet stratégiai irányításával való összeegyeztethetőségének biztosítása;

d) gondoskodás a biztonságirányítási rendszer követelményeinek a szervezet üzleti folyamataiba való integrálásáról;

e) a biztonságirányítási rendszerhez szükséges erőforrások rendelkezésre állásának biztosítása;

f) annak biztosítása, hogy a biztonságirányítási rendszer hatékonyan működik a szervezet által jelentett biztonsági kockázatok ellenőrzése szempontjából;

g) a személyzet ösztönzése arra, hogy támogassák a biztonságirányítási rendszer követelményeinek való megfelelést;

h) a biztonságirányítási rendszer folyamatos javításának előmozdítása;

i) annak biztosítása, hogy a szervezet üzleti kockázatainak azonosítása és kezelése során figyelembe vegyék a biztonság szempontját, valamint annak kifejtése, hogy a biztonsági és egyéb üzleti célok közötti ellentmondásokat miként fogják azonosítani és megoldani;

j) pozitív biztonsági kultúra kialakításának elősegítése.

2.2. **Biztonsági politika**

2.2.1. A felső vezetésnek össze kell állítania a szervezet biztonsági politikáját bemutató dokumentumot, amely megfelel az alábbi követelményeknek:

a) összhangban kell lennie a szervezet vasúti tevékenységének jellegével és mértékével;

b) a szervezet vezérigazgatójának (vagy a felső vezetés képviselőjének) jóvá kell hagynia a dokumentumot;

c) aktív végrehajtás tárgyát kell képeznie, továbbá a személyzet valamennyi tagjának tájékoztatást kell kapnia róla és hozzáférést kell kapnia hozzá.

2.2.2. A biztonsági politikára a következő követelmények vonatkoznak

a) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a biztonsággal kapcsolatos valamennyi jogi és egyéb követelménynek való megfelelésre vonatkozóan;

b) keretrendszert kell biztosítania a biztonsági célkitűzések meghatározásához és a szervezet biztonsági teljesítményének e célkitűzések alapján történő értékeléséhez;

c) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia mind a szervezet saját tevékenységéből fakadó, mind a mások által okozott biztonsági kockázatok ellenőrzésére vonatkozóan;

d) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia a biztonságirányítási rendszer folyamatos fejlesztésére vonatkozóan;

e) az üzleti stratégiával és a szervezet biztonsági teljesítményének értékelésével összhangban kell fenntartani.

2.3. **Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások**

2.3.1. A biztonságot befolyásoló szerepet betöltő személyzet (beleértve a vezetőséget és a biztonsági feladatok ellátásában részt vevő egyéb személyzetet is) felelősségi köreit, beszámolási kötelezettségeit és felhatalmazásait a szervezet minden szintjén meg kell határozni, dokumentálni kell, hozzá kell rendelni a személyzethez és közölni kell a személyzettel.

2.3.2. A szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy a biztonsággal kapcsolatos feladatokat érintő felelősségi körrel megbízott személyzet rendelkezzen az ahhoz szükséges felhatalmazással, kompetenciával és erőforrásokkal, hogy feladatait más üzleti funkciók tevékenységeinek hátrányos befolyásától mentesen elláthassa.

2.3.3. A biztonsággal kapcsolatos feladatokat érintő felelősségi köröknek a személyzethez való hozzárendelését dokumentálni kell és közölni kell az érintett személyzettel, akiknek el kell fogadniuk és meg kell érteniük azt.

2.3.4. A szervezetnek rögzítenie kell a 2.3.1. szakaszban említett szerepek kiosztását a szervezeten belüli és adott esetben a szervezeten kívüli üzleti funkciók között (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók).

2.4. **A személyzettel és más felekkel folytatott egyeztetés**

2.4.1. Adott esetben egyeztetést kell folytatni a személyzettel, képviselőikkel és a külső érdekelt felekkel a biztonságirányítási rendszer fejlesztéséről, fenntartásáról és javításáról a rendszernek a hatáskörükbe tartozó vonatkozó részei tekintetében, beleértve az üzemeltetési eljárások biztonsági szempontjait is.

2.4.2. A szervezetnek elő kell segítenie a személyzettel való egyeztetést azáltal, hogy módszereket és eszközöket biztosít a személyzet bevonásához, a személyzeti vélemények rögzítéséhez és a személyzeti véleményre való visszajelzés megfogalmazásához.

3. TERVEZÉS

3.1. **A kockázatok kezelését célzó intézkedések**

3.1.1. Kockázatértékelés

3.1.1.1. A szervezet köteles:

a) azonosítani és elemezni a szervezet által végzett tevékenység jellege és mértéke vonatkozásában releváns valamennyi üzemeltetési, szervezeti és műszaki kockázatot. E kockázatoknak magukban kell foglalniuk az emberi és a szervezeti tényezőkből, így például a munkaterhelésből, a munkakörök kialakításából, a fáradtságból és az eljárások megfelelőségéből, valamint az egyéb érdekelt felek tevékenységéből fakadó kockázatokat is (lásd: 1. Szervezeti környezet);

b) megfelelő kockázatértékelési módszerek alkalmazásával értékelni az a) pontban említett kockázatokat;

c) biztonsági intézkedéseket kidolgozni és bevezetni a kapcsolódó felelősségi körök meghatározásával (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások);

d) kialakítani egy rendszert a biztonsági intézkedések hatékonyságának nyomon követésére (lásd: 6.1. Nyomon követés);

e) elismerni annak szükségességét, hogy adott esetben együtt kell működni más érdekelt felekkel (például vasúti társaságokkal, pályahálózat-működtetőkkel, gyártókkal, karbantartási vállalkozókkal, a karbantartásért felelős szervezetekkel, a vasúti járművek üzembentartóival, szolgáltatókkal és a beszerző egységgel) a közös kockázatok és a megfelelő biztonsági intézkedések bevezetése terén;

f) tájékoztatni a személyzetet és az érintett külső feleket a kockázatokról (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció).

3.1.1.2. A kockázatértékelés során a szervezetnek figyelembe kell vennie az alkalmazandó jogszabályoknak, különösen a 89/391/EGK irányelvnek megfelelő biztonságos munkahelyi környezet meghatározásának, biztosításának és fenntartásának szükségességét.

3.1.2. A változtatások megtervezése

3.1.2.1. A változtatások végrehajtása előtt (lásd: 5.4. Változásmenedzsment) a szervezetnek a 402/2013/EU rendeletben meghatározott kockázatkezelési eljárással összhangban azonosítania kell a lehetséges biztonsági kockázatokat és a megfelelő biztonsági intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés), beleértve a magából a változtatásból adódó biztonsági kockázatokat is.

3.2. **Biztonsági célkitűzések és tervezés**

3.2.1. A szervezetnek a releváns szinteken a releváns funkciókra vonatkozóan biztonsági célkitűzéseket kell meghatároznia annak érdekében, hogy fenntartsa és – amennyiben észszerűen megvalósítható – javítsa biztonsági teljesítményét.

3.2.2. A biztonsági célkitűzésekre a következő követelmények vonatkoznak:

a) összhangban kell lenniük a biztonsági politikával és a szervezet stratégiai célkitűzéseivel (adott esetben);

b) kapcsolódniuk kell a szervezet biztonsági teljesítményét befolyásoló kiemelkedő kockázatokhoz;

c) mérhetőnek kell lenniük;

d) figyelembe kell venniük az alkalmazandó jogi és egyéb követelményeket;

e) az eredmények tekintetében felül kell vizsgálni és adott esetben módosítani kell őket;

f) tájékoztatást kell nyújtani róluk.

3.2.3. A szervezetnek terv(ek)et kell készítenie, amely(ek)ben ismerteti, hogy miként fogja elérni biztonsági célkitűzéseit.

3.2.4. A szervezetnek stratégiát és terv(ek)et kell összeállítania a biztonsági célkitűzések teljesítésének nyomon követésére (lásd: 6.1. Nyomon követés).

4. TÁMOGATÁS

4.1. **Erőforrások**

4.1.1. A szervezetnek rendelkezésre kell bocsátania a biztonságirányítási rendszer létrehozásához, végrehajtásához, fenntartásához és folyamatos fejlesztéséhez szükséges erőforrásokat, beleértve a kompetens személyzetet, valamint a hatékony és jól használható eszközöket.

4.2. **Kompetencia**

4.2.1. A szervezet kompetenciakezelési rendszerének biztosítania kell, hogy a biztonságot befolyásoló szerepet betöltő személyzet rendelkezzen a felelősségi körébe tartozó, biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges kompetenciával (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások). A kompetenciakezelési rendszernek legalább a következőket kell magában foglalnia:

a) a biztonsággal kapcsolatos feladatokhoz szükséges kompetenciák meghatározása (beleértve a tudást, a készségeket, a nem szakmai magatartásformákat és az attitűdöket);

b) kiválasztási elvek (a szükséges alapvégzettség szintje, pszichológiai alkalmasság és fizikai erőnlét);

c) alapképzés, szakmai tapasztalat és képesítés;

d) folyamatos képzés és a meglévő kompetenciák rendszeres frissítése;

e) a képesítések és készségek folyamatos fenntartásának biztosítása érdekében a kompetenciák rendszeres értékelése, valamint a pszichológiai és fizikai alkalmasság rendszeres ellenőrzése;

f) a biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátása érdekében speciális képzés a biztonságirányítási rendszer vonatkozó részeiről.

4.2.2. A szervezetnek a 4.2.1. szakasz c), d) és f) pontjának megfelelő képzési programot kell biztosítania a biztonsággal kapcsolatos feladatokat ellátó személyzet számára, amely megfelel az alábbi követelményeknek:

a) a képzési programot a személyzet azonosított kompetenciakövetelményeinek és egyéni igényeinek megfelelően hajtják végre;

b) adott esetben a képzés biztosítja, hogy a személyzet minden üzemeltetési feltétel (rendes, korlátozott és vészhelyzeti) mellett el tudja látni a feladatát;

c) a képzés időtartama és a szinten tartó képzés gyakorisága a képzési célok szempontjából megfelelő;

d) a személyzet valamennyi tagjára vonatkozóan nyilvántartás készül (lásd: 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

e) a képzési programot rendszeresen felülvizsgálják és ellenőrzik (lásd: 6.2. Belső ellenőrzés) és szükség esetén módosítják (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

4.2.3. A balesetet/váratlan eseményt vagy hosszabb távollétet követően a munkába visszatérő személyzet számára a visszatérést segítő intézkedésekről kell gondoskodni, beleértve szükség esetén a további képzés biztosítását is.

4.3. **Tudatosság**

4.3.1. A felső vezetésnek biztosítania kell, hogy a felső vezetésnek és a személyzetnek a biztonságot befolyásoló szerepet betöltő tagjai tudatában legyenek tevékenységük jelentőségének, fontosságának és következményeinek, valamint annak, hogy miként járulnak hozzá a biztonságirányítási rendszer helyes alkalmazásához és hatékonyságához, ideértve a biztonsági célkitűzések elérését is (lásd: 3.2. Biztonsági célkitűzések és tervezés).

4.4. **Tájékoztatás és kommunikáció**

4.4.1. A szervezetnek megfelelő kommunikációs csatornákat kell meghatároznia annak biztosítása érdekében, hogy a szervezet különböző szintjei, valamint a külső érdekelt felek – többek között az alvállalkozók, a partnerek és a beszállítók – a biztonsággal kapcsolatos információk tekintetében információcserét folytathassanak.

4.4.2. Annak biztosítása érdekében, hogy a biztonsággal kapcsolatos információk elérjenek a döntéshozókhoz, a szervezetnek gondoskodnia kell a biztonsággal kapcsolatos információk azonosításáról, fogadásáról, feldolgozásáról, előállításáról és terjesztéséről.

4.4.3. A szervezetnek biztosítania kell, hogy a biztonsággal kapcsolatos információk:

a) relevánsak, teljesek és a megcélzott felhasználók számára érthetőek legyenek;

b) érvényesek legyenek;

c) pontosak legyenek;

d) konzisztensek legyenek;

e) ellenőrzöttek legyenek (lásd: 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

f) közzététele azelőtt megtörténjen, hogy az információk hatást váltanának ki;

g) rendben megérkezzenek a címzetthez és érthetőek legyenek.

4.5. **Dokumentált információk**

4.5.1. A biztonságirányítási rendszer dokumentációja

4.5.1.1. A biztonságirányítási rendszer leírásának a következőket kell tartalmaznia:

a) a vasúti tevékenységek biztonságához kapcsolódó folyamatok és tevékenységek azonosítása és leírása, ideértve a biztonsággal kapcsolatos feladatokat és a kapcsolódó felelősségi köröket is (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások);

b) az említett folyamatok közötti kölcsönhatások;

c) a folyamatok végrehajtását leíró eljárások vagy egyéb dokumentumok;

d) az alvállalkozók, partnerek és beszállítók azonosítása az általuk nyújtott szolgáltatások típusának és mértékének leírásával;

e) a szervezet és a d) pontban meghatározott egyéb felek között létrejött, a szervezettel és az alvállalkozók alkalmazásával kapcsolatos biztonsági kockázatok ellenőrzéséhez szükséges szerződéses és egyéb üzleti megállapodások azonosítása;

f) hivatkozás az e rendelet által előírt dokumentált információkra.

4.5.1.2. A szervezetnek az (EU) 2016/798 irányelv 9. cikke (6) bekezdésével összhangban gondoskodnia kell az alábbi elemeket tartalmazó éves biztonsági jelentésnek az illetékes nemzeti biztonsági hatósághoz (vagy hatóságokhoz) való benyújtásáról:

a) a 402/2013/EU rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban a biztonsággal kapcsolatos változtatások jelentőségi szintjére vonatkozó döntések összegzése, beleértve a jelentős változtatások áttekintését is;

b) a szervezet következő év(ek)re vonatkozó biztonsági célkitűzései, valamint annak bemutatása, hogy a biztonságot érintő súlyos kockázatok hogyan befolyásolják e biztonsági célkitűzések meghatározását;

c) a balesetekre/váratlan eseményekre vonatkozó belső vizsgálatok (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás) és az egyéb nyomonkövetési tevékenységek eredményei (lásd: 6.1. Nyomon követés, 6.2. Belső ellenőrzés és 6.3. Vezetői felülvizsgálat), összhangban az 1078/2012/EU rendelet 5. cikkének (1) bekezdésével;

d) a nemzeti vizsgáló testületek által megfogalmazott, függőben lévő ajánlások kezelése terén elért előrehaladás részletei (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás);

e) a szervezet biztonsági teljesítményének értékelésére szolgáló biztonsági mutatók (lásd: 6.1. Nyomon követés);

f) adott esetben a biztonsági tanácsadó által a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzattal összhangban a szervezetnek a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos tevékenységéről ([1]) készített éves jelentés ([2]) következtetései;

4.5.2. A dokumentumok létrehozása és frissítése

4.5.2.1. A biztonságirányítási rendszerrel kapcsolatos dokumentált információk létrehozása és frissítése során a szervezetnek biztosítania kell a megfelelő formátum és média használatát.

4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése

4.5.3.1. A szervezetnek ellenőriznie kell a biztonságirányítási rendszerrel kapcsolatos dokumentált információkat és különösen azok tárolását, terjesztését és változásainak kezelését annak érdekében, hogy biztosítsa azok rendelkezésre állását, megfelelőségét és adott esetben védelmét.

4.6. **Az emberi és szervezeti tényezők integrációja**

4.6.1. A szervezetnek szisztematikus megközelítést kell alkalmaznia az emberi és szervezeti tényezőknek a biztonságirányítási rendszeren belüli integrálása terén. E megközelítésnek:

a) magában kell foglalnia egy stratégia kidolgozását, valamint az emberi és szervezeti tényezők területére vonatkozó szakismeretek és elismert módszerek alkalmazását;

b) kezelnie kell a berendezések, a feladatok, a munkakörülmények és a szervezeti megoldások megtervezéséhez és alkalmazásához kapcsolódó kockázatokat, figyelembe véve az emberi képességeket, korlátokat és az emberi teljesítőképességre gyakorolt hatásokat.

5. ÜZEMELTETÉS

5.1. **Az üzemeltetés tervezése és ellenőrzése**

5.1.1. Az üzemeltetési folyamatok megtervezése, kidolgozása, végrehajtása és felülvizsgálata során a szervezetnek biztosítania kell, hogy az üzemeltetés során:

a) alkalmazzák a kockázatelfogadási kritériumokat és a biztonsági intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés);

([1]) Az (EU) 2016/798 irányelv I. melléklete függelékének 2.2. pontja.
([2]) Az (EU) 2016/798 irányelv I. melléklete függelékének 2.1. pontja.

b) megvalósítsák a biztonsági célkitűzések elérését célzó terv(ek)et (lásd: 3.2. Biztonsági célkitűzések és tervezés);

c) információkat gyűjtsenek az üzemeltetési megoldások helyes alkalmazásának és hatékonyságának mérése céljából (lásd: 6.1. Nyomon követés).

5.1.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy üzemeltetési megoldásai megfeleljenek az átjárhatósági műszaki előírások, valamint a vonatkozó nemzeti szabályok és bármely más vonatkozó követelmény biztonsággal kapcsolatos előírásainak (lásd: 1. Szervezeti környezet).

5.1.3. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns kockázatok ellenőrzése érdekében (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) legalább a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) a közlekedés biztonságos határainak meghatározása az infrastruktúra tervezési jellemzői alapján való forgalomtervezés és -ellenőrzés céljából;

b) forgalomtervezés, beleértve a menetrendet és a menetvonalak elosztását;

c) valós idejű forgalomirányítás rendes és korlátozott üzemmódban a forgalmi korlátozások alkalmazásával és a közlekedési fennakadások kezelésével;

d) a kivételes szállítmányokra vonatkozó feltételek meghatározása.

5.1.4. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns felelősségi körök kiosztásának ellenőrzése érdekében a szervezetnek azonosítania kell a vasúthálózat tervezésével és üzemeltetésével kapcsolatos felelősségi köröket, és meg kell határoznia, hogy a valamennyi szolgáltatás biztonságos nyújtását befolyásoló, releváns feladatokat miként osztják ki a szervezeten belül a kompetens személyzetnek (lásd: 2.3. Szervezeti szerepek, felelősségi körök, beszámolási kötelezettségek és felhatalmazások) és adott esetben más, minősített külső feleknek (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók).

5.1.5. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns tájékoztatás és kommunikáció ellenőrzése érdekében (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció) az érintett személyzetet (például a diszpécsereket) tájékoztatni kell a vonatokra és járművekre vonatkozó különleges útvonal-követelményekről, többek között azokról a releváns változásokról is, amelyek veszélyt, illetve átmeneti vagy tartós üzemeltetési korlátozásokat eredményezhetnek (például a vasúti pálya karbantartása miatt), valamint adott esetben a kivételes szállítmányokra vonatkozó feltételekről.

5.1.6. Az üzemeltetési tevékenységek biztonsága szempontjából releváns kompetencia ellenőrzése érdekében (lásd: 4.2. Kompetencia) a szervezetnek az alkalmazandó jogszabályokkal összhangban (lásd: 1. Szervezeti környezet) a következőkről kell gondoskodnia a személyzet vonatkozásában:

a) a képzési és a munkára vonatkozó utasítások betartása, valamint szükség esetén korrekciós intézkedések meghozatala;

b) speciális képzés az üzemeltetést vagy a személyzet feladatkörét befolyásoló várható változások esetén;

c) baleseteket és váratlan eseményeket követően megfelelő intézkedések elfogadása.

5.2. **Eszközkezelés**

5.2.1. A szervezetnek a fizikai eszközökkel kapcsolatos biztonsági kockázatokat az eszközök teljes életciklusa során kezelnie kell (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés), a tervezéstől az ártalmatlanításig, és az életciklus valamennyi szakaszában gondoskodnia kell az emberi tényezőkkel kapcsolatos követelményeknek való megfelelésről.

5.2.2. A szervezet köteles:

a) biztosítani, hogy az eszközöket rendeltetésszerűen használják, eközben pedig fenntartsák biztonságos működési állapotukat és elvárt teljesítményszintjüket;

b) biztosítani az eszközök kezelését rendes és korlátozott üzemeltetés mellett;

c) az eszközök üzemeltetése előtt vagy közben az üzemeltetési követelményeknek való meg nem felelés eseteit az észszerű kereteken belül a lehető leghamarabb észlelni, ideértve adott esetben a felhasználás korlátozásait az eszköz biztonságos üzemeltetési állapotának biztosítása érdekében (lásd: 6.1. Nyomon követés).

5.2.3. A szervezetnek biztosítania kell, hogy adott esetben az eszközeinek kezelésére vonatkozó szabályok megfeleljenek a releváns átjárhatósági műszaki előírásokban meghatározott valamennyi alapvető követelménynek és minden egyéb vonatkozó követelménynek (lásd: 1. Szervezeti környezet).

5.2.4. A karbantartás szempontjából releváns kockázatok ellenőrzése érdekében (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) legalább a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) az infrastruktúra biztonságos üzemeltetési állapotának fenntartása érdekében a karbantartás szükségességének megállapítása az infrastruktúra tervezett és tényleges használata, valamint tervezési jellemzői alapján;

b) az eszközök karbantartási célú üzemen kívül helyezésének kezelése, amennyiben hibát állapítottak meg, vagy ha az eszközök állapota az a) pontban említett biztonságos üzemeltetési állapot határain kívül esik;

c) az eszközök karbantartás utáni újbóli üzembe helyezésének kezelése esetleges használati korlátozásokkal annak biztosítása érdekében, hogy az eszközök biztonságos üzemeltetési állapotban legyenek;

d) a nyomon követésre és mérésre szolgáló berendezések kezelése annak biztosítása érdekében, hogy azok alkalmasak legyenek a tervezett cél elérésére.

5.2.5. Az eszközök biztonságos kezelése szempontjából releváns tájékoztatás és kommunikáció ellenőrzése érdekében (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció) a szervezetnek figyelembe kell vennie a következőket:

a) a releváns információknak a szervezeten belüli vagy a karbantartásért felelős külső szervezetekkel való cseréje (lásd: 5.3. Alvállalkozók, partnerek és beszállítók), különösen a biztonsággal kapcsolatos működési hibákról, balesetekről, váratlan eseményekről, valamint az eszközök használatának esetleges korlátozásairól;

b) a szükséges információk, köztük az a) ponthoz kapcsolódó információk nyomon követhetősége (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció, valamint 4.5.3. A dokumentált információk ellenőrzése);

c) nyilvántartás létrehozása és vezetése, beleértve az eszközök biztonságát befolyásoló változásmenedzsmentet is (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

5.3. **Alvállalkozók, partnerek és beszállítók**

5.3.1. A szervezetnek azonosítania és ellenőriznie kell a kiszervezett tevékenységekből, így például az alvállalkozókkal, partnerekkel és beszállítókkal való együttműködésből eredő kockázatokat.

5.3.2. Az 5.3.1. szakaszban említett biztonsági kockázatok ellenőrzése érdekében a szervezetnek meg kell határoznia az alvállalkozók, partnerek és beszállítók kiválasztásának kritériumait, valamint a rájuk vonatkozó szerződéses követelményeket, beleértve a következőket:

a) a biztonsággal kapcsolatos jogi és egyéb követelmények (lásd: 1. Szervezeti környezet);

b) a szerződésben meghatározott feladatok ellátásához szükséges kompetenciaszint (lásd: 4.2. Kompetencia);

c) az elvégzendő feladatokkal kapcsolatos felelősségi körök;

d) a szerződés időtartama alatt elvárt biztonsági teljesítmény;

e) a biztonsággal kapcsolatos információk cseréjére vonatkozó kötelezettségek (lásd: 4.4. Tájékoztatás és kommunikáció);

f) a biztonsággal kapcsolatos dokumentumok nyomon követhetősége (lásd: 4.5. Dokumentált információk).

5.3.3. Az 1078/2012/EU rendelet 3. cikkében meghatározott eljárással összhangban a szervezetnek nyomon kell követnie a következőket:

a) az alvállalkozók, partnerek és beszállítók valamennyi tevékenységének és műveletének biztonsági teljesítménye, annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek a szerződésben meghatározott követelményeknek;

b) az alvállalkozók, partnerek és szolgáltatók tudatossága az általuk a szervezet tevékenységére jelentett biztonsági kockázatok tekintetében.

5.4. **Változásmenedzsment**

5.4.1. A biztonsági teljesítmény fenntartása vagy javítása érdekében a szervezetnek változtatásokat kell végrehajtania a biztonságirányítási rendszerben és ellenőriznie kell azokat. Ennek magában kell foglalnia a változásmenedzsment különböző szakaszaiban hozott döntéseket és a biztonsági kockázatok ezt követő felülvizsgálatát (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés).

5.5. **Vészhelyzet-kezelés**

5.5.1. A szervezetnek azonosítania kell a vészhelyzeteket és az azok kezelésére, valamint a rendes üzemeltetési feltételeknek az (EU) 2015/995 rendelettel összhangban történő helyreállítására szolgáló, kellő időben meghozandó intézkedéseket (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés).

5.5.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy minden egyes meghatározott típusú vészhelyzet esetén:

a) azonnal lehessen értesíteni a vészhelyzeti szolgálatokat;

b) a vészhelyzeti szolgálatok a vészhelyzetre való válaszlépések előkészítése érdekében előre, illetve a vészhelyzet idején is megkapjanak minden lényeges információt;

c) belső elsősegélynyújtásra kerüljön sor.

5.5.3. A szervezetnek azonosítania és dokumentálnia kell valamennyi fél szerepét és felelősségi körét az (EU) 2015/995 rendelettel összhangban.

5.5.4. A szervezetnek cselekvési, riasztási és tájékoztatási terveket kell összeállítania vészhelyzetek esetére, melyeknek az alábbi intézkedéseket is magukban kell foglalniuk:

a) a vészhelyzetek kezeléséért felelős teljes személyzet riasztása;

b) valamennyi fél (például a vasúti társaságok, az alvállalkozók, a hatóságok, a vészhelyzeti szolgálatok) tájékoztatása, ideértve az utasoknak szóló vészhelyzeti utasításokat is;

c) a vészhelyzet típusának megfelelő, szükséges döntések meghozatala.

5.5.5. A szervezetnek rögzítenie kell, hogy miként különített el erőforrásokat és eszközöket a vészhelyzetek kezelésére (lásd: 4.1. Erőforrások) és miként határozta meg a képzési követelményeket (lásd: 4.2. Kompetencia).

5.5.6. A vészhelyzeti intézkedéseket más érdekelt felekkel együttműködve rendszeresen tesztelni és szükség esetén aktualizálni kell.

5.5.7. A szervezetnek össze kell hangolnia vészhelyzeti terveit a szervezet infrastruktúráját igénybe vevő valamennyi vasúti társasággal, a gyors beavatkozás elősegítése érdekében a vészhelyzeti szolgálatokkal, továbbá a vészhelyzetekben esetlegesen érintett bármely más féllel.

5.5.8. A szervezetnek eljárásokat kell kidolgoznia a tevékenységek és a vasúti forgalom szükség szerinti azonnali leállítására, és az érdekelteknek a végrehajtott intézkedésekről való tájékoztatására.

5.5.9. A határokon átnyúló infrastruktúrákat illetően az érintett pályahálózat-működtetők közötti együttműködés elő kell, hogy segítse a határ két oldalán működő illetékes sürgősségi segélyszolgálatok közötti szükséges koordinációt és felkészültségüket.

6. TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS

6.1. **Nyomon követés**

6.1.1. Az 1078/2012/EU rendelettel összhangban a szervezetnek nyomon követést kell végeznie a következő célokból:

a) a biztonságirányítási rendszer részét képező valamennyi folyamat és eljárás, többek között az üzemeltetési, szervezeti és műszaki kockázatkezelési intézkedések megfelelő alkalmazásának és hatékonyságának ellenőrzése;

b) annak ellenőrzése, hogy a biztonságirányítási rendszer egészét helyesen alkalmazzák-e, és hogy a rendszer biztosítja-e az elvárt eredményeket;

c) annak vizsgálata, hogy a biztonságirányítási rendszer megfelel-e az e rendeletben foglalt követelményeknek;

d) adott esetben, ha az a), b) és c) pont alapján bármilyen releváns meg nem felelést észlelnek, a korrekciós intézkedések hatékonyságának meghatározása, végrehajtása és értékelése (lásd: 7.2. Folyamatos fejlesztés).

6.1.2. A szervezetnek rendszeresen nyomon kell követnie a szervezet valamennyi szintjén a biztonsággal kapcsolatos feladatok ellátását, és intézkedést kell hoznia, ha az említett feladatokat nem megfelelően hajtják végre.

6.2. **Belső ellenőrzés**

6.2.1. A szervezetnek független, pártatlan és átlátható módon belső ellenőrzéseket kell végeznie a nyomonkövetési tevékenységéhez (lásd: 6.1. Nyomon követés) szükséges információk összegyűjtése és elemzése céljából. Az ellenőrzéseknek magukban kell foglalniuk a következőket:

a) ütemterv a tervezett belső ellenőrzések elvégzésére, amely a korábbi ellenőrzésekből és a teljesítmény figyelemmel kíséréséből származó eredmények függvényében felülvizsgálható;

b) a kompetens ellenőrök azonosítása és kiválasztása (lásd 4.2. Kompetencia);

c) az ellenőrzések eredményeinek elemzése és értékelése;

d) a korrekciós vagy javító intézkedések szükségességének meghatározása;

e) ezen intézkedések végrehajtásának és hatékonyságának ellenőrzése;

f) az ellenőrzések végrehajtására és eredményeire vonatkozó dokumentáció;

g) a felső vezetés tájékoztatása az ellenőrzések eredményeiről.

6.3. **Vezetőségi felülvizsgálat**

6.3.1. A felső vezetésnek rendszeresen felül kell vizsgálnia a biztonságirányítási rendszer folyamatos megfelelőségét és hatékonyságát, figyelembe véve legalább az alábbiakat:

a) a korábbi vezetői felülvizsgálatokból eredő, függőben lévő fellépések terén tett előrelépés részletei;

b) a változó belső és külső körülmények (lásd: 1. Szervezeti környezet);

c) a szervezet biztonsági teljesítménye a következők terén:

i. a biztonsági célkitűzések teljesítése;

ii. a nyomonkövetési tevékenységek eredményei, beleértve a belső ellenőrzések megállapításait, valamint a balesetek/váratlan események belső vizsgálatait és a vonatkozó intézkedések állapotát;

iii. a nemzeti biztonsági hatóság által végzett felügyeleti tevékenység releváns eredményei;

d) fejlesztési javaslatok.

6.3.2. A vezetőségi felülvizsgálat eredményei alapján a felső vezetésnek általános felelősséget kell vállalnia a biztonságirányítási rendszer szükséges változtatásainak megtervezéséért és végrehajtásáért.

7. FEJLESZTÉS

7.1. **A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás**

7.1.1. A szervezet vasúti tevékenységeihez kapcsolódó baleseteket és váratlan eseményeket:

a) jelenteni és rögzíteni kell, valamint ki kell vizsgálni és elemezni kell őket az okok feltárása érdekében;

b) adott esetben jelenteni kell a nemzeti hatóságoknak.

7.1.2. A szervezetnek biztosítania kell, hogy:

a) a nemzeti vasútbiztonsági hatóság és a nemzeti vizsgáló testület által, valamint az ágazati/belső vizsgálatok során megfogalmazott ajánlásokat szükség szerint, illetve az utasításnak megfelelően értékeljék és végrehajtsák;

b) az egyéb érdekelt felektől, például vasúti társaságoktól, pályahálózat-működtetőktől, karbantartással megbízott szervezetektől és a vasúti járművek üzembentartóitól érkező fontos jelentéseket/tájékoztatást megfontolják és figyelembe vegyék.

7.1.3. A szervezetnek fel kell használnia a vizsgálattal kapcsolatos információkat a kockázatértékelés felülvizsgálatára (lásd: 3.1.1. Kockázatértékelés) a biztonság javításának céljából való tanulás és adott esetben a korrekciós és/vagy javító intézkedések elfogadása érdekében (lásd: 5.4. Változásmenedzsment).

7.2. **Folyamatos fejlesztés**

7.2.1. A szervezetnek folyamatosan fejlesztenie kell a biztonságirányítási rendszere megfelelőségét és hatékonyságát, figyelembe véve az 1078/2012/EU rendeletben meghatározott keretelveket és legalább a következő tevékenységek eredményét:

a) nyomon követés (lásd: 6.1. Nyomon követés);

b) belső ellenőrzés (lásd: 6.2. Belső ellenőrzés);

c) vezetőségi felülvizsgálat (lásd: 6.3. Vezetőségi felülvizsgálat);

d) a balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás (lásd: 7.1. A balesetekből és váratlan eseményekből való tanulás).

7.2.2. A szervezetnek gondoskodnia kell a személyzet és az egyéb érdekelt felek ösztönzésére szolgáló eszközökről annak érdekében, hogy a szervezeti tanulás keretében aktívan részt vegyenek a biztonság javításában.

7.2.3. A szervezetnek stratégiát kell kidolgoznia a biztonság kultúra folyamatos fejlesztésére, felhasználva a vonatkozó szakismereteket és elismert módszereket a biztonságirányítási rendszer különböző részeit érintő magatartási problémák azonosítása és az ezek kezelésére szolgáló intézkedések meghozatala érdekében.